

Soovitavad tegevused septembris (Antu Rohtla. Kalender mesinikule 2020)

Septembris on korje loodusest lõppenud ja kontrolltaru kaal näitab pidevat kahanemist.

Kanarbikupiirkondades võib kuu esimeses pooles veel korjet olla, kuid mesinikel, kes tegutsevad põllumajanduspiirkondades, on käsil juba pesade koondamine. Mesilasema on munemist piiranud ja septembrikuu teises pooles ei ulatu ööpäevas munetud munade arv oluliselt üle 300.

Pesade koondamise kõrval tuleb jätkata varroalesta tõrjumist ja täiendussööda andmist. Pesade koondamisel jäetakse talvepessa ainult need kärjed, mis on mesilastega tihedasti asustatud. Tuleb jälgida ka seda, et igal talvepessa jäetaval kärjel oleks vähemalt 2,5 kg sööta. Pesa keskele, lennuava kohale, kuhu eelduste kohaselt tekib talvekobar (u. 3-4 raami), oleks otstarbekas jätta kärjed, mille allservas on veidi (3-4 cm) vaba ruumi, et mesilased saaksid tiheda talvekobara moodustamiseks kärjekannudesse pugeda. Pesade koondamisel tuleb jälgida ka seda, et pe

rele jääks kevadiseks arenguks piisavas koguses valgusööta e. suira. Minimaalne suirakogus peaks olema vähemalt 1-1,5 kg. Pindalaliselt piisab suirakogusest, mis võiks moodustada summaarselt ühe (eesti taru) pesaraami pindala. Kuigi talvituvad mesilased kasutavad väga vähe suira, on see oluline varakevadel, kui pere hakkab hauet kasvatama.

Pärast pesade koondamist tuleb hoolitseda ka selle eest, et pesas oleks talvekuudel piisav ventilatsioon. Kui tarus puudub ventilatsioon põhja kaudu (vanema konstruktsiooniga ja lamavtarud), tuleb õhuvahetus tagada läbi lennuava. Talviseks õhuvahetuseks piisab, kui lennuava on avatud 1 cm ulatuses iga talvepessa jäetud (eesti taru) pesaraami kohta. On soovitatav, et lennuava suurust pärast pesade koondamist (ega ka hiljem) enam ei muudetaks, sest igasugune õhuvahetuse muutus võib esile kutsuda mesilaste ärrituse ja eelkobara või talvekobara lagunemise.

Üheks väga oluliseks tööks on peredele täiendussööda andmine. Täiendussöötamisega tuleb alustada selliselt, et see oleks lõpetatud septembrikuu keskpaigaks. Hilisem, eriti väiksemate koguste söötmine võib ergutada peret uuesti hauet kasvatama, mille tulemuseks on suurem sööda- ja energiakulu, ning hulga nõrkade töomesilaste üleskasvatamine.

On levinud arvamus, et talvesööda täienduseks antava suhkruirupi töötavad ümber vanad, tööta jäänud lennumesilased. Tegelikult see siiski nii ei ole, vaid talvesööda ümbertöötamisest võtavad osa ka nooremad mesilased, kes kulutavad selleks märkimisväärse osa oma rasvkehast. Suhkrusööda söötmisega tuleb pidada piiri ning jätta igale perele talvesöödaks vähemalt 8 kg kvaliteetset mett. Meeraamid paigutatakse pesade korraldamisel enam pesa äärtele, nii, et need oleksid mesilastele kättesaadavad varakevadel, kui algab haudme kasvatamine. Talvesööda täienduseks antav suhkruirup valmistatakse tavaliselt vahekorras: 3 kg suhkrut 2 liitri vee kohta. Kui siirup on valmistatud sellises vahekorras, sisaldab 1 liiter siirupit 0,77 kg suhkrut.

Täiendussööda arvestuse aluseks ongi suhkruirupi valmistamiseks kulunud suhkru hulk. Sööda valmistamiseks võib kasutada kuni 80 kraadini soojendatud vett, aga seda võib valmistada ka külma veega. (Hoiatus!!! Keeva veega valmistatud siirup lõhnab, mis võib esile kutsuda perede omavahelise varguse, halvemal juhul massilise röövimise!)

Söödasiirupile võib lisada 1-3 supilusikatäit koirohuteed 10 liitri kohta, nosematoosi profülaktikaks ja ennetamiseks. Teiseks lisandiks täiendussöödas võib olla sidrunhape. Söödasiirupile lisatud happed pärsivad *Nosema -eoste arengut ja sööda kristalliseerumist.*

Sügisesele täiendussöödale võib sidrunhapet lisada kuni 0,3 mg 1 kg suhkru kohta. Sidrunhape lisatakse jahutatud söödale, vahetult enne selle kasutamist. Olgu siinkohal lisatud, et erinevate autorite poolt antud soovitused sidrunhappe kasutamise kohta erinevad ligi 50 korda. Ettevaatust!!

Mesilastele talveks täiendussööda andmisel on kaks vaatenurka. Esimene, mis pooldab korraga suurte söödakoguste andmist, on põhjendatud sellega, et siis väheneb kiiresti vaba kärjepind ja hilise vähese elujõuga mesilaste põlvkonna üleskasvatamine on praktiliselt välistatud. Samas aga piiratakse ühekordsete suurte söödakoguste söötmisel mesilaste juurdepääsu söödale, et sööt oleks kärgedesse kantud mitte ühe, vaid 3-4 ööpäevaga. Väikeste kogustega (eriti ebakorrapäraselt) söötmisel on oht, et see ergutab noortel mesilastel üla-ja alalõuanäärmete tegevust, mille tulemuseks on ema parem söötmine ja seeläbi ka munemise hoogustumine ning suure hulga vähese elujõuga mesilaste üleskasvatamine.

Septembrikuus tuleb jätkata ka varroalesta tõrjet.